

Teatret i Pompeji (side 64-66)

Der blev ikke spillet teater til hverdag i Pompeji, men kun ved festivaler, som blev holdt flere gange om året. Derfor var der så meget mere forventning, når der kom skilte op om, at et teaterstykke ville blive opført. Den dag teateropførelsen fandt sted, var butikkerne lukket, og der var ingen handel og forretningsliv på forum. Mænd og kvinder samt deres slaver tog tidlig om morgenen af sted til teatret. Nogle bar puder, for sæderne var af sten, og mange medbragte mad og drikke til dagen. De eneste der ikke behøvede at skynde sig, var medlemmerne af byrådet og andre højtstående borgere, for de bedste pladser på de forreste rækker var reserveret til dem. Disse folk medbragte små mærker der viste hvilken indgang de skulle bruge, og hvor de skulle sidde. De borgere der kom i allersidste øjeblik, måtte tage til takke med en plads allerøverst i den halvrunde teater-bygning. Det store teater i Pompeji havde plads til 5000 tilskuere.

En teaterforestilling var en offentlig begivenhed, og adgangen til teatret var gratis. Alle udgifter blev betalt af en rig borger, som sørgede for skuespillere, instruktør, scenografi og kostumer. Denne borger påtog sig opgaven frivilligt, ikke kun for at glæde sine medborgere, men også for at vinde politisk popularitet som var god at have til lokalvalgene.

Forestillingen bestod af en række skuespil og varede hele dagen, også mens eftermiddagssolen brændte. For at skærme folk på tilskuerrækkerne fra den skarpe sol spændte man et stort solsejl ud over det meste af teatret ved hjælp af snore og spil. Sømænd, der var vant til at have med sejl og tov at gøre, tog sig af solsejlet; men når det var blæsevejr, kunne man ikke trække solsejlet ud, og tilskuerne måtte klare sig med hatte og andet for at undgå solen. Mellem stykkerne stænkede tjenere parfumeret vand ud over publikum.

En af de mest populære slags forestillinger var **pantomimen**, en blanding af opera og ballet. Plottet, der som regel var alvorligt, var fra en græsk myte. De forskellige roller blev mimet og danset af en mimer, mens et kor sang korsange til. Et orkester med instrumenter som lyre, dobbeltfløjte, trompet og kastagnetter gav forestillingen et rytmisk akkompagnement. Mimerne var som regel græske slaver eller frigivne. De var nød stor anseelse for deres evner og styrke og havde ofte mange fans.

Ligeså populære var komedieskuespillerne. En bronzestatue af en af disse, ved navn Sorex, er blevet fundet i Pompeji, ligesom man også har fundet graffiti med andre populære skuespillernavne. En af disse graffiti lyder sådan:

Actius, vores favorit, kom snart igen!

Komedieskuespillere optrådte i vulgære farcer og i korte enaktere, der ofte blev opført efter en række længere skuespil. Disse korte stykker handlede om det italienske landliv og var proppet med grove vittigheder og slapstick. De optrædende var ofte tilbagevendende kendte figurer som f.eks. Pappus, et gammelt fjols, og Manducus, en grådig klovn. Disse karakterer var umiddelbart genkendelige ud fra de masker, som skuespillerne bar. Den romerske digter Juvenal beskriver en forestilling af denne type i et provinsteater, hvor børnene sad på skødet af deres mødre og rykkede bagud i ræds

Ved nogle festivaler blev komedierne af Plautus og Terents opført. Også i disse skuespil optrådte nogle faste karakterer, men plottene var mere indviklede og dialogen mere underfundig end den man mødte i farcerne.

Plautus' komedier

Plautus' komedier handler som regel om en ung mand fra en fin familie der lever et vildt liv; han skylder ofte penge og er forelsket i en smuk pige, desværre en slavinde som han derfor ikke kan gifte sig med. Hans far, som er gammeldags og utilfreds med sønnens livsførelse, må holdes hen i uvidenhed ved hjælp af list. Sønnen bliver som regel hjulpet af en snu slave, som hjælper den unge herre og sig selv hurtigt ind og ud af forskellige situationer. Til sidst finder man ud af at pigen er fribåren – og altså ikke slave – og tilmed af god familie. Den unge mand kan derfor gifte sig med sit hjertes udkårne, og alt ender lykkeligt.